

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽINTAMI

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

2019 m. kovo 5 d.

Nr. YD-3

Rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitoje apžvelgiame tik tas aukščiausiosios audito institucijos audituotas sritis, kuriose yra įgyvendinamos svarbiausios rekomendacijos ir jų priemonės.

Pateikus audito rekomendacijas, audituojami subjektai patys parenka, suplanuoja ir su aukščiausiąja audito institucija aptaria terminus ir priemones teiktoms rekomendacijoms įgyvendinti taip, kad jų priimti sprendimai ir rekomendacijų įgyvendinimas prisidėtų prie viešojo sektoriaus pokyčių, efektyvesnio valstybės finansų ir turto valdymo, vidaus kontrolės sistemos tobulinimo ir viešojo valdymo gerinimo ar kitose srityse. Aukščiausioji audito institucija, įvertinusi priemonių įgyvendinimo rezultatus, rekomendacijų stebėseną tęsia, kol bus išspręstos audito metu iškeltos problemos ir jų atsiradimo priežastys.

Ataskaitoje pateikiami 2019 m. vasario 28 d. fiksuoti 2016–2018 m. laikotarpio rekomendacijų stebėsenos duomenys. Nuolat atnaujinta išsami informacija apie auditų rekomendacijų įgyvendinimą pateikiama interneto puslapyje http://www.vkontrole.lt/atviri_duomenys_rekomendacijos.aspx.

Rekomendacijų įgyvendinimo ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito, Biudžeto ir finansų, Ekonomikos, Sveikatos reikalų, Švietimo ir mokslo, Teisės ir teisėtvarkos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetams, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir kitoms valstybės institucijoms, atsakingoms už svarbiausių rekomendacijų įgyvendinimą.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
1. VALSTYBĖS BIUDŽETO VALDYSENOS PERTVARKAI – YPATINGAS DĖMESYS	5
2. SVARBIOS REKOMENDACIJOS, KURIAS VĖLUOJAMA ĮGYVENDINTI	7
3. SVARBIOS REKOMENDACIJOS, KURIŲ ĮGYVENDINIMO LAUKIAME 2019 M. I PUSMETĮ	15
4. REKOMENDACIJOMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI ĮSTATYMAI	17

PAGRINDINIAI FAKTAI

48 proc.

rekomendacijų įgyvendinta ir stebėsena baigta.

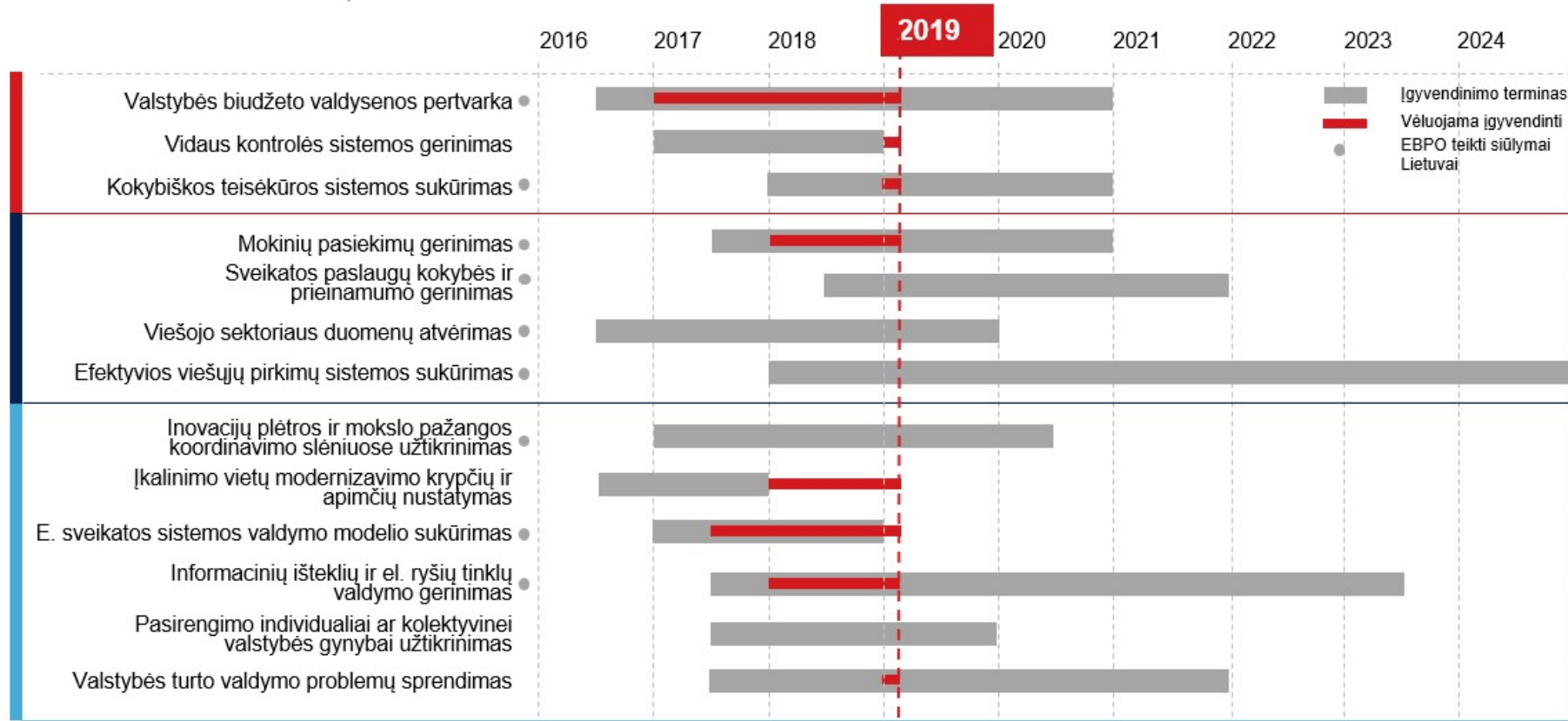
31 proc.

rekomendacijų vėluojama įgyvendinti sutartais terminais.

21 proc.

rekomendacijų terminas nepasibaigęs.

Stebimos svarbios rekomendacijos

1. VALSTYBĖS BIUDŽETO VALDYSENOS PERTVARKAI – YPATINGAS DĖMESYS

Lemiamos įtakos efektyviam valstybės tikslų įgyvendinimui, panaudojant turimus finansinius išteklius, turi biudžeto valdysena, apimanti tiek biudžeto sudarymą ir vykdymą, tiek atsiskaitymą už pasiektus rezultatus ir finansinių išteklių panaudojimą. Biudžeto valdysena yra pagrindas, sukuriantis sąlygas racionaliai ir skaidriai paskirstyti ir panaudoti valstybės išteklius.

Aukščiausioji audito institucija 2016 m. atliktuose audituose¹ pateikė Vyriausybei rekomendacijas, kaip tobulinti biudžeto valdyseną. Šios rekomendacijos buvo suplanuotos įgyvendinti 2018 m. I pusmetyje. Vyriausybė inicijavo ir kitų sisteminių pokyčių, skirtų įgyvendinti biudžeto valdysenos pertvarką, kurių įgyvendinimas reikalauja daugiau laiko, todėl į patvirtintą Vyriausybės programos įgyvendinimo planą² įtraukti prioritetiniai darbai rekomendacijoms įgyvendinti, o nuoseklios priemonės įtrauktos į Vyriausybės kanceliarijos įgyvendinamų strateginių projektų portfelį, kurių įgyvendinimas numatytas iki 2020 metų.³

Biudžeto valdysenai buvo skiriamas aukščiausiosios audito institucijos dėmesys ir 2018 m., teikiant rekomendacijas Finansų ministerijai, kad nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio duomenys galėtų būti naudojami biudžetams planuoti, fiskaliniams, ekonominiams rodikliams skaičiuoti ir atliekant pirmą kartą pasiekto biudžeto valdysenos brandos lygio įvertinimą⁴.

Toliau apžvelgiame 2017–2018 m. suplanuotų priemonių rekomendacijoms įgyvendinti pasiektus rezultatus ir laukiamus biudžeto valdysenos pokyčius.

• Biudžeto planavimas

Vyriausybė kartu su 2019 m. valdžios sektoriaus biudžetų projektais pateikė piliečiams skirtą biudžetą – dokumentą „2019 m. biudžetas glaustai“. Tai vienas svarbių Vyriausybės vykdomos biudžeto sistemos pertvarkos elementų, didinančių biudžeto sistemos skaidrumą, atskaitingumą, priežiūrą ir įsitraukimą. Siekiant esminio poveikio, Vyriausybė turi atitinkamai užtikrinti šio pertvarkos elemento sklaidą.

Seimui tvirtinant valstybės biudžeto asignavimus, ne visais atvejais žinome, kokių rezultatų turime pasiekti. Taip pat vis dar neturime bendros visų valstybės investicijų, tarp jų ir numatytųjų Valstybės investicijų programoje, planavimo ir atsiskaitymo sistemos.

¹ Auditų ataskaitos: „Programinio biudžeto sistema: strateginių veiklos planų sudarymas ir įgyvendinimo stebėseną“, 2016-10-10 Nr. VA-P-60-2-17; „Valstybės investicijų 2015 metais programos valdymas“, 2016-10-10 Nr. VA-P-60-9-16; „2015 m. valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumas ir valstybės biudžeto vykdymo vertinimas“, 2016-10-03 Nr. FA-P-60-6-10-1.

² Patvirtinta Vyriausybės 2017-03-13 nutarimu Nr. 167, 3.1.5 darbo „Strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarka, didinant orientaciją į rezultatus ir užtikrinant finansinį tvarumą“ įgyvendinimas.

³ Valstybės kontrolei pateiktas Vyriausybės kanceliarijos 2017-11-15 raštas Nr. S-3092 „Dėl Strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarkos“.

⁴ Audito ataskaita „2017 m. nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos duomenų ir jos valdymo vertinimas“, 2018-10-01 Nr. FA-2018-P-60-3-4-1; Biudžeto valdysenos brandos vertinimas, 2018-10-10 Nr. Y-11.

Naujos kokybės ir visos apimties vidutinės trukmės 2021–2023 m. valstybės biudžetą planuojama parengti iki **2020 m. IV ketvirčio**.

● **Strateginis planavimas**

Vyriausybė ėmėsi veiksmų tobulinti strateginį planavimą – patikslino Strateginio planavimo metodiką.⁵ Įvertinę pereinamojo laikotarpio rezultatus, matome pirmuosius postūmius, bet esminių pokyčių dar laukiame:

- Veiklos vertinimo kriterijų skaičius mažėja nedaug (1710 vnt. – 2017 m., 1654 vnt. – 2018 m., arba 3,3 proc. mažiau, palyginti su 2017 m.).
- Faktinės valdymo išlaidos nėra skaičiuojamos, jų skaičiavimo tikslas teisės aktuose neįtvirtintas.
- Atsiskaitant už veiklos rezultatus metinėse veiklos ataskaitose vis dar trūksta ir kiekybinės ir kokybinės informacijos: nenurodomos veiklos rezultatus lėmusios priežastys, problemos ir veiksmai, kurių buvo imtasi joms spręsti, atlikti darbai, turėję įtakos rezultatų pasiekimui ir jų nauda šalies ekonominei-socialinei situacijai, ryšys tarp lėšų panaudojimo ir rezultatų pasiekimo.
- Gerėja į Stebėsenos informacinę sistemą teikiamų duomenų apie veiklos rezultatus kokybė: trūkumų nerasta 6 ministerijų duomenyse (2017 m. audite trūkumų nerasta 3 ministerijų duomenyse), bet visos jos vis dar vėluoja pateikti duomenis į sistemą.

Toliau lauksime kito pertvarkos etapo rezultatų – naujos strateginio planavimo sistemos sukūrimo ir įgyvendinimo, kuriems pasiekti terminas yra suplanuotas **2020 m. IV ketvirtį**.

● **Valstybės investicijų planavimas**

Vyriausybė patikslino Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisykles⁶. Sugriežtėjo valstybės investicijų programos (toliau – VIP) projektų atranka: neplanuojama projektų iki 360 tūkst. Eur (informacinių ir ryšių technologijoms įsigyti iki 100 tūkst. Eur), įgyvendintų projektų stebėseną atliekama 5 metus ir kt.

Matome, jog VIP įgyvendinti skiriamos valstybės biudžeto lėšos 2017–2018 m. išaugo apie 22 proc., o sustabdytų VIP projektų skaičius sumažėjo 18 proc.

- 2017 m. buvo vykdomi 608 projektai, kuriems skirta 0,891 mlrd. Eur, sustabdyti 62 projektai, kuriems panaudota per 66 mln. Eur.
- 2018 m. buvo vykdomi 294 projektai, kuriems skirta 1,085 mlrd. Eur, sustabdytas 51 projektas, kuriems panaudota per 124 mln. Eur.

VIP skiriamos valstybės biudžeto lėšos auga, nes įsibėgėja Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų 2014–2020 m. laikotarpio projektų įgyvendinimas – daugėja iš ES lėšų finansuojamų projektų (iš ES lėšų 2019 m. bus skiriama apie 13 proc. daugiau nei 2018 m., o valstybės biudžeto finansavimas mažės apie 11 proc.).

Vykdomi VIP planavimo sisteminiai pakeitimai turėtų būti įdiegti ir pabaigti **2020 m. II ketvirtį**.

⁵ Vyriausybės 2018-04-25 nutarimas Nr. 397 „Dėl Vyriausybės 2002-06-06 nutarimo Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁶ Vyriausybės nutarimai: 2018-08-13 Nr. 794 ir 2017-09-20 Nr. 749 „Dėl Vyriausybės 2001-04-26 nutarimo Nr. 478 „Dėl Valstybės lėšų, skirtų valstybės kapitalo investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos ir kontrolės taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

• Vyriausybės atsiskaitymas Seimui už veiklos rezultatus

Vyriausybė už veiklos rezultatus atsiskaito pavasarį, pateikdama veiklos ataskaitą be duomenų apie valstybės finansų būklę, tai yra be metinių ataskaitų rinkinių. Jie Seimui pateikiami rudenį, kai į pabaigą eina dar vieneri metai ir pradedami svarstyti kitų metų biudžetai.

Siekiant, kad Vyriausybė atsiskaitydama Seimui už veiklos rezultatus pateiktų ir konsoliduotųjų ataskaitų rinkinius, būtina suderinti atsiskaitymo terminus. Šių pokyčių laukiame **2019 m. IV ketvirtį**.

Tikimės, kad, Vyriausybei atlikus strateginio planavimo ir biudžeto formavimo sistemos pertvarką, bus padėtas pagrindas gerinti biudžeto valdyseną, kuri, 2018 m. aukščiausiosios audito institucijos vertinimu⁷, nėra perkopusi taisyklėmis grįstos klasikinės valdysenos.

2. SVARBIOS REKOMENDACIJOS, KURIAS VĖLUOJAMA ĮGYVENDINTI

Aukščiausioji audito institucija atkreipia dėmesį, jog sutarto termino nesilaikymas, įgyvendinant audito rekomendacijas, stabdo viešojo sektoriaus pažangą, atitolina visuomenei naudingus pokyčius. Didžiausias įgyvendinimo poveikis yra tada, kai rekomendacijos įgyvendinamos laiku.

Šiame skyriuje apžvelgiame audituotas sritis, kuriose jau vėluojama įgyvendinti svarbias rekomendacijas ar jų priemones.

2.1. Vidaus kontrolės sistemos gerinimas

Efektyvi vidaus kontrolė – viena svarbiausių priemonių, padedančių vadovams ir darbuotojams priimtinomis sąnaudomis valdyti rizikas, nuosekliai ir strategškai siekti rezultatų. Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas nesudaro pagrindo kurti efektyvią vidaus kontrolės sistemą, ją palaikyti ir vertinti, todėl būtini greiti ir atsakingi sprendimai šioje srityje. Įgyvendinus rekomendacijas, būtų sudarytos sąlygos kurti ir tobulinti vidaus kontrolės sistemas, užtikrinančias, kad valdymo informacija būtų patikima, priimami sprendimai pagrįsti ir padėsiantys institucijoms pasiekti geriausią rezultatą, panaudojant turimus išteklius.

Laukiame esminių pokyčių, kuriuos jau vėluojama įgyvendinti, inicijuojant Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo pakeitimus (žr. 4 skyrių „Rekomendacijoms įgyvendinti reikalingi įstatymai“).

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
2017 m., „Ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti“ stebėsenos informacija		
1. Inicijuoti Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo pakeitimus, siekiant nustatyti: 1.1. tarptautiniu mastu pripažintos gerosios praktikos rekomenduojamus efektyvios viešojo sektoriaus vidaus	Parengti Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir jame nustatyti: – tarptautiniu mastu pripažintos gerosios praktikos rekomenduojamus efektyvios viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemos principus, nurodyti sistemos elementus ir jiems keliamus tikslus;	Finansų ministerija 2018-12-31

⁷ Biudžeto valdysenos brandos vertinimas, 2018-10-10 Nr. Y-11.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
kontrolės sistemos principus, nurodyti sistemos elementus ir jiems keliamus tikslus; 1.2. ministerijos atsakomybę už visos vidaus kontrolės sistemos reikalavimų nustatymą, metodologinį vadovavimą ir priežiūrą; 1.3. institucijos vadovo pareigą parinkti vidaus kontrolės sistemos politiką, pritaikytą konkrečiai institucijai, atlikti sistemos analizę, apimančią visus elementus, ir kad vadovas deklaruotų priimtą atsakomybę už sistemos kūrimą ir tobulinimą.	– ministerijos atsakomybę už visos vidaus kontrolės sistemos reikalavimų nustatymą, metodologinį vadovavimą ir priežiūrą; – institucijos vadovo pareigą parinkti vidaus kontrolės sistemos politiką, pritaikytą konkrečiai institucijai, atlikti sistemos analizę, apimančią visus elementus, ir kad vadovas deklaruotų priimtą atsakomybę už sistemos kūrimą ir tobulinimą. Parengtą projektą suderinti su suinteresuotomis institucijomis (viešojo sektoriaus institucijomis, savivaldybėmis), pateikti Vyriausybei. (Finansų ministerija 2018-12-10 pateikė Vyriausybei patobulintą Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo projektą (nauja redakcija) Nr. 18-12389(2). Projektas tikslinamas pagal gautas pastabas ir pasiūlymus).	Finansų ministerija 2018-12-31

2.2. Kokybiškos teisėkūros sistemos sukūrimas

Teisinio reguliavimo aiškumas, racionalumas ir veiksmingumas priklauso nuo teisėkūros proceso ir jo kokybės, tačiau Lietuvos teisėkūra nėra pakankamai efektyvi. Nekokybiška teisėkūra kuria nereikalingą administracinę naštą tiek verslui, tiek visuomenei bendrai, sudaro prielaidas biudžeto lėšas naudoti neefektyviai, plečia viešojo valdymo institucijų veiklos apimtį, neužkerta kelio korupcijos apraiškoms. O teisės aktų gausa ir jų svarstymas skubos ir ypatingos skubos tvarka nesudaro tinkamų sąlygų išsamiai įvertinti Seimui pateiktų įstatymo projektų.

Vyriausybė, įgyvendindama jai pateiktas rekomendacijas teisėkūros sistemai tobulinti, vėluoja numatyti priemones, kurios užtikrintų, kad rengiant teisės aktus, kuriais nacionalinė teisės sistema derinama su ES teise, būtų įvertintos visos galimos perkėlimo į nacionalinę teisę alternatyvos. Dėl to išlieka rizika, kad rengiant įstatymo projektus nebus pasirinktas labiausiai Lietuvos interesus atitinkantis sprendimas.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
<u>2018 m., „Teisėkūros procesas“ stebėsenos informacija</u>		
Siekiant, kad būtų laiku ir tinkamai parengti visuomenės ir valstybės interesus atitinkantys teisės aktų projektai, nustatyti priemones, kurios užtikrintų teisės aktų, kuriais nacionalinė teisės sistema derinama su ES teise, parengimą laiku, įvertinus visas perkėlimo į nacionalinę teisę alternatyvas.	Peržiūrėti ir aktualizuoti ES teisės perkėlimo į nacionalinę teisę koordinavimo mechanizmą, prireikus numatyti papildomas priemones koordinavimui stiprinti. (Vyriausybė, iš dalies įgyvendino šią priemonę ir rekomendaciją: patobulino įstatymų projektų, kuriais perkeliama ES teisė į nacionalinę teisę, rengimo planavimo procesą ⁸ , nustatant reikalavimus įstatymo projektus rengiančioms institucijoms suplanuoti terminą, kada įstatymo projektas turėtų būti pateiktas derinti suinteresuotoms institucijoms. Tai turėtų paskatinti ministerijas pradėti anksčiau rengti įstatymų projektus ir juos suplanuoti laiku pateikti svarstyti Vyriausybei. Vėluojama numatyti priemones, kurios užtikrintų, kad rengiant teisės aktus, kuriais nacionalinė teisės sistema derinama su ES teise, būtų įvertintos visos galimos perkėlimo į nacionalinę teisę alternatyvos).	Vyriausybė 2018-12-31

⁸ Vyriausybės 2018-12-27 nutarimas Nr. 1375 „Dėl Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimo Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“ pakeitimo“.

2.3. Mokinių pasiekimų gerinimas

Atkreiptinas dėmesys, kad, palyginus 2018 m. rugsėjo 10 d. rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitoje⁹ pateiktus rekomendacijų stebėsenos duomenis, vis daugiau yra vėluojama įgyvendinti šios srities rekomendacijų priemonių. Ikimokyklinio ugdymo gerinimui skirtas rekomendacijas taip pat svarbu laiku įgyvendinti, nes jeigu bus užtikrinamas kokybiškas ikimokyklinis ugdymas, jis sudarytų lygiavertę galimybę vaikams mokykloje pasiekti gerus rezultatus.

Įgyvendinant 2018 m. II pusmetyje audito „Ar gali gerėti Lietuvos mokinių pasiekimai“ rekomendacijas, švietimo ir mokslo ministro įsakymu¹⁰ buvo pakeistas Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašas, kuriuo sudaromos sąlygos mokyklų vadovams priimti asmenis su aukštesniu išsilavinimu, kurie yra motyvuoti dirbti mokytojais ir įgyti būtinas kompetencijas per dvejus–trejus metus. Leidinyje „Lietuva. Švietimo būklės apžvalga 2018“ pateikti kelerių metų švietimo būklės rodikliai, jais remiantis kiekvienai savivaldybei pateiktos rekomendacijos švietimo būklei gerinti.

Audito ataskaita / rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
2017 m., „Ar gali gerėti Lietuvos mokinių pasiekimai“ stebėsenos informacija (1–7 rekomendacijos)		
2018 m., „Ar išnaudojame ikimokyklinio ugdymo galimybes sėkmingesnei vaikų atečiai užtikrinti“ stebėsenos informacija (8 rekomendacija)		
Užtikrinti ugdymą pagal kiekvieno mokinio ugdymo (-si) poreikius: 1. Remiantis turimais gerosios praktikos pavyzdžiais nustatyti mokinių individualios pažangos stebėjimo rodiklius, kuriuos turėtų stebėti visos mokyklos, ir įpareigoti jas įtraukti į pažangos stebėseną ir tėvus.	1. Parengti individualios mokinio pažangos vertinimo metodiką, kurioje pateikti formuojamojo ugdymo principai, kriterijai ir pavyzdžiai, kaip mokytojai vertina mokinio pažangą, o mokyklos administracija užtikrina, kad mokyklos mokinio individualios pažangos vertinimo sistemoje įsitrauktų ir dalyvautų mokinių tėvai (globėjai ir rūpintojai) vadovaujantis Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu ir bendraisiais ugdymo planais. (Parengtas Individualios mokinio pažangos vertinimo metodikos projektas, kuris derinamas su suinteresuotomis šalimis).	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2017-12-31
	2. Parengtą metodiką pristatyti mokykloms, organizuoti gerosios patirties pristatymus regionuose.	2018-06-30
2. Skatinti įtraukyti ugdymą patikslinant švietimo įstatymą dėl specialiųjų ugdymo poreikių turinčių mokinių teisių užtikrinimo, įteisinant mokytojų ir mokinių padėjėjus; įteisinant mokymo lėšų, skiriamų specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, paskirtį, kad jos pasiektų mokinį, ir atsiskaitymą už jų panaudojimą.	1. Pakeisti švietimo įstatymą stiprinant įtraukiojo ugdymo teisinį reglamentavimą. (Rengiamas švietimo įstatymo pakeitimo projektas, siekiant tobulinti ir stiprinti įtraukiojo ugdymo teisinį reglamentavimą).	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-06-30
	2. Pakeisti Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašą, patvirtintą švietimo ir mokslo ministro 2011-07-08 įsakymu Nr. V-1229 (pakeisti mokytojo padėjėjo sąvoką į mokinio padėjėjo / asistento).	2018-03-31
	3. Pakeisti Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo aprašą, patvirtintą švietimo ir mokslo ministro 2011-09-30 įsakymu Nr. V-1795 (numatyti atvejus, kai ugdymo procese privalėtų dalyvauti 2 pedagogai (mokytojas ir specialusis pedagogas ar antras mokytojas).	2018-06-30
	4. Kartu su savivaldybėmis steigti mokinio padėjėjų etatus bendrojo ugdymo mokyklose.	2018-12-31

⁹ Rekomendacijų įgyvendinimo ataskaita, 2018-09-10 Nr. Y-9 <https://www.vkontrole.lt/page.aspx?id=1686>

¹⁰ Švietimo ir mokslo ministro 2018-06-13 įsakymas Nr. V-569 „Dėl švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

Audito ataskaita / rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
	5. Parengti ir patvirtinti švietimo ir mokslo ministro 2014-04-10 įsakymo Nr. V-312 „Dėl Specialiųjų tikslinių dotacijų (išskyrus kapitalo investicijoms finansuoti) pervedimo savivaldybėms ir savivaldybių atsiskaitymo už šių lėšų panaudojimą Švietimo ir mokslo ministerijai tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimą: nustatyti atsiskaitymą už mokymo lėšų, skiriamų specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams, panaudojimą pagal paskirtį, kad pinigai būtų naudojami šių mokinių švietimo pagalbai.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-12-31
3. Susitarti dėl švietimo pažangos rodiklių, susijusių su mokinių pasiekimais ir ugdymo kokybe, mokykloms ir savivaldybėms bei numatyti atsiskaitymą už juos. Tai užtikrintų, kad valstybės švietimo prioritetai būtų įgyvendinami kryptingai, o sprendimai priimami įrodymų pagrindu.	1. Remiantis Formaliojo švietimo kokybės užtikrinimo koncepcija atnaujinti Valstybės švietimo ir mokslo stebėsenos tvarkos aprašą ir pagal sutartus kokybinius ugdymo rodiklius susieti jį su savivaldybių pažangos ataskaitomis. 2. Patvirtinti Švietimo įstaigos vadovų metų veiklos ataskaitos reikalavimus, tarp kurių būtų numatoma įsivertinti veiklos rezultatus, siekiant mokyklos, savivaldybės ir šalies švietimo tikslų, susijusių su mokinių pasiekimais.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-12-31 2018-12-31
4. Skatinant pedagogų nuolatinį tobulėjimą, atlyginimą susieti su veiklos rezultatais ir turimomis kompetencijomis, sukurti mokytojų karjeros ir vertinimo sistemą.	1. Parengti Pedagogų veiklai reikalingų kompetencijų aprašą. (Parengtas Pedagogų veiklai reikalingų kompetencijų tvarkos aprašo projektas, kuris švietimo, mokslo ir sporto ministro nėra patvirtintas. Pedagogų veiklos vertinimo kaita yra atidėta). 2. Sukurti pedagogų veiklos vertinimo priemones. 3. Parengti periodinio privalomo pedagogų veiklos vertinimo tvarką. (Parengtas Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų veiklos vertinimo tvarkos aprašo projektas, kuris švietimo, mokslo ir sporto ministro nėra patvirtintas. Pedagogų veiklos vertinimo kaita yra atidėta).	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2017-12-31 2018-06-30 2018-06-30
5. Periodiškai vertinti pedagogų poreikį pagal patikimus duomenis, siekiant užtikrinti reikalingų specialistų rengimą ir pritraukimą.	Skirti studijų programų tikslinį finansavimą pagal nustatytą pedagogų poreikį. (Bendradarbiaujant su MOSTA parengtas Pedagogų poreikio prognozavimo modelis, pristatyti rezultatai: pedagogų poreikio darbo rinkoje prognozės. Tačiau šiuo metu modelis dar tobulinamas ir planuojama jį naudoti 2019 m. stojimui).	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-06-30
6. Siekiant subalansuoti jaunų ir vyresnio amžiaus pedagogų skaičiaus pusiausvyrą ir užtikrinti ugdymo tęstinumą, numatyti ir įgyvendinti priemones, skirtas pritraukti į mokyklas dirbti jaunų ir gabių mokytojų.	Diegiant etatinį mokytojų darbo apmokėjimą, kompetencijų pagrindu etatą susieti su pareigybės aprašu ir pareigine alga, įvesti pradedančiojo mokytojo pareigybę, siekiant mažinti atlygio skirtumus.	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-09-30
7. Savivaldybių mokyklų tinklo pertvarka / optimizavimas turi užtikrinti gerėjančius mokinių pasiekimus ir ugdymo (-si) rezultatus, ekonomišką ir efektyvų infrastruktūros išlaikymą, todėl reikia pakeisti teisės aktus, kad juose būtų nustatyta: – privalomi ir aiškūs savivaldybių mokyklų tinklo pertvarkymo tikslai / uždaviniai, kuriais siekiama gerinti mokinių pasiekimus ir ugdymo (-si) rezultatus; mokyklų	1. Parengti Vyriausybės nutarimo „Dėl Vyriausybės 2011-06-29 nutarimo Nr. 768 „Dėl mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, nustatant minimalius reikalavimus mokyklos dydžiui, klasės / grupės dydžiui, jungtinėms klasėms sudaryti. (Nors Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklės pakeistos ¹¹ , tačiau kriterijai skirti skatinti kokybišką ugdymą ne tik neįvesti, atvirkščiai nekokybiškas ugdymas įteisintas leidžiant jungti 5-8 klases visų tipų ugdymo įstaigose. Rekomendacijos ir priemonės įgyvendinimo dar laukiame).	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-01-01

¹¹ Vyriausybės 2018-07-11 nutarimas Nr. 682 „Dėl Vyriausybės 2011-06-29 nutarimo Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Audito ataskaita / rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
tinklo pertvarkos kriterijai, tarp jų – neleidžiama jungti 5–8 klasių; – mokyklų tinklo pertvarkos priemonės, kurių turi imtis ministerija, savivaldybės neužtikrinant gerėjančių mokinių pasiekimų ir nesilaikant teisės aktų dėl tinklo pertvarkymo ir mokyklų finansavimo.	2. Parengti ir patvirtinti Švietimo įstaigos veiklos kokybės gerinimo priežiūros tvarkos aprašą, kuriame būtų įrašyta nuostata, kad mokinių pasiekimų gerinimas yra privalomas pažangos įsivertinimo aspektas, atitinkamai numatant mokyklos steigėjo ir vadovo atsakomybę už kokybės gerinimo plano įgyvendinimą bei pagalbos mokyklai ir mokytojui priemones. (Patvirtintas Švietimo įstaigos veiklos kokybės gerinimo priežiūros tvarkos aprašas ¹² . Laukiame, kai bus numatyta aiški mokyklos steigėjo ir vadovo atsakomybė už kokybės gerinimo plano įgyvendinimą bei pagalbos mokyklai ir mokytojui priemones).	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-03-31
8. Siekiant, kad grupėje nors dalį laiko su vaikas dirbtų bent du pedagogai, keisti normatyvus nustatant vaikų ir pedagogų santykį, o ne vaikų skaičių grupėje.	Parengti alternatyvūs ikimokyklinio ugdymo finansavimo modeliai (Ministerijos užsakytu ES lėšomis buvo parengtas siūlymų paketas dėl ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo finansavimo modelio. Šių alternatyvų ministerija dar neapsvarstė).	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-12-31

2.4. Įkalinimo vietų modernizavimo kryptių ir apimčių nustatymas

Nėra aiškos ir nuoseklos laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos, ji nuolat keičiasi, o įgyvendinama modernizavimo programa neparodo tikros modernizavimo apimtys ir lėšų poreikio. Vyriausybei vis nukeliant modernizavimo terminus, įkalinimo sąlygos ir toliau neatitinka ES reikalavimų, o modernizavimas kasmet brangsta ir didina valstybės finansinę naštą.

Audito ataskaita / rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
2016 m., programos „Bausmių sistema“ įgyvendinimas stebėsenos informacija		
Siekiant užtikrinti taupų ir veiksmingą bausmių vykdymo sistemos funkcionavimą, imtis iniciatyvos nustatyti aiškias laisvės atėmimo vietų modernizavimo kryptis ir apimtis.	Peržiūrėti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programą ir pateikti pasiūlymų dėl jos atnaujinimo. (Kalėjimų departamentas pateikė Teisingumo ministerijai siūlymus dėl Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programos. Laukiama, kol siūlymus apsvarstys ir šią programą peržiūrės Teisingumo ministerija).	Teisingumo ministerija Kalėjimų departamentas 2017-12-31

2.5. E. sveikatos sistemos valdymo modelio sukūrimas

E. sveikatos sistema turėtų leisti gydymo ir kitoms susijusioms įstaigoms keistis suskaitmenintais pacientų sveikatos duomenimis, bet kuriant šią sistemą ne visi rezultatai buvo pasiekti ir atitiko vartotojų lūkesčius. Siekiant teikti kokybiškas e. sveikatos sistemos paslaugas, svarbu sukurti tvarų e. sveikatos sistemos valdymo modelį ir numatyti priemones, užtikrinančias, kad naujajame šios sistemos plėtros etape nebūtų kartojamos ankstesnių plėtros etapų klaidos.

¹² Švietimo ir mokslo ministro 2018-01-03 įsakymas Nr. V-9 „Dėl Švietimo įstaigos veiklos kokybės gerinimo priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Įgyvendinant rekomendacijas buvo pakeista e. sveikatos sistemos 2017–2025 m. plėtros programa¹³: papildyta detaliais programos įgyvendinimo kiekybiniais ir kokybiniais vertinimo kriterijais, nurodyti šių kriterijų aprašymai ir vertinimo metodika.

Laukiame esminių pokyčių dėl šių vėluojančių įgyvendinti rekomendacijų priemonių:

- Nėra parengtas e. sveikatos finansavimo modelis, kuris apimtų ne tik finansavimo šaltinius, bet ir reikalingo finansavimo visai e. sveikatos sistemai įvertinimą ir patvirtinimą, nenumatytos priemonės dėl darbo vietų aprūpinimo informacinėmis technologijomis.
- Sveikatos apsaugos ministro įsakymu¹⁴ patikslintas ministerijos valdymo sričiai priskiriamų informacinių išteklių valdymo tvarkos aprašas: numatyta informacinių technologijų projektų valdymo proceso ciklo ir iniciatyvų teikimo bei finansavimo poreikio įvertinimo tvarka, bet procesai nėra pakankamai išsamiai aprašyti – trūksta aiškesnio jų eigos įgyvendinimo aprašymo.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
<u>2017 m., „Elektroninės sveikatos sistemos kūrimas“ stebėsenos informacija</u>		
Numatyti priemonės, užtikrinančias, kad naujame e. sveikatos sistemos plėtros etape būtų nekartojamos ankstesnių vystymo etapų klaidos:	Suderintos strateginio planavimo dokumentuose strateginės nuostatos, susijusios su e. sveikatos sistemos plėtra:	Sveikatos apsaugos ministerija
- nesuderintos strateginio planavimo dokumentuose pateiktos nuostatos, susijusios su e. sveikatos sistema;	1. Sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtinta ministerijos valdymo sričiai priskiriamų informacinių išteklių valdymo tvarka: numatyta informacinių ryšių technologijų iniciatyvų teikimo, socioekonominės naudos pagrindimo, alternatyvų analizės atlikimo, finansavimo poreikio įvertinimo (siekiant lėšas panaudoti efektyviai ir išvengti besidubliuojančių ir nepasiteisinančių sprendimų), iniciatyvų svarstymo ir aprobavimo procedūros, IS gyvavimo ciklo metodikos nuostatų taikymas, infrastruktūros modernizavimo tvarka, darbų / paslaugų priėmimo, garantinės priežiūros ir palaikymo organizavimas.	2017-12-31
- nesukurti pamatuojami kiekybiniai ir kokybiniai e. sveikatos sistemos programos rodikliai ir jų matavimo metodika;	(Sveikatos apsaugos ministro įsakymu ¹⁵ pakeistas ministerijos valdymo sričiai priskiriamų informacinių išteklių valdymo tvarkos aprašas. Laukiame šios priemonės įgyvendinimo, nes trūksta aiškesnio procesų eigos įgyvendinimo aprašymo).	
- nesukurtas tvarus e. sveikatos sistemos valdymo modelis, apimantis informacinių sistemų (toliau - IS) poreikio nustatymo, kūrimo ir palaikymo etapus;	2. Ministro įsakymu patvirtintas e. sveikatos finansavimo modelis, kuris apimtų jau sukurtų ir planuojamų sukurti IS palaikymui reikalingo finansavimo įvertinimą.	2017-07-31
- neužtikrintas sukurtos sistemos viešinimas, jos naudojimo skatinimas / sankcijų mechanizmas, pakankamas ir tinkamas darbo vietų aprūpinimas informacinių technologijų priemonėmis;	3. Vadovaujantis informacinių išteklių valdymo tvarka ir finansavimo modeliu, peržiūrėti 2015–2020 m. plėtros programą ir joje numatytas veiklas ir, esant poreikiui, atlikti pakeitimus.	2017-12-31
- kuriami besidubliuojantys ir nepasiteisinę sprendimai.	(Patvirtinta ir atnaujinta Lietuvos e. sveikatos sistemos 2017–2025 m. plėtros programa. ¹⁶ Laukiama šios priemonės įgyvendinimo, nes, tik sukūrus e. sveikatos sistemos finansavimo modelį, bus peržiūrėta 2015–2020 m. plėtros programa ir joje numatytos veiklos ir, esant poreikiui, atlikti pakeitimai).	

¹³ Sveikatos apsaugos ministro 2019-01-24 įsakymas Nr. V-99 „Dėl sveikatos apsaugos ministro 2017-07-17 įsakymo Nr. V-878 „Dėl Lietuvos e. sveikatos sistemos 2017–2025 metų plėtros programos patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁴ 2019-01-10 įsakymas Nr. V-40.

¹⁵ Ten pat.

¹⁶ Sveikatos apsaugos ministro įsakymai: 2017-07-17 Nr. V-878 ir 2019-01-24 Nr. V-99.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
	4. Sukurtos pakankamos kontrolės priemonės, skirtos darbo vietų aprūpinimo informacinėmis priemonėmis nuolatiniam poreikio nustatymui ir užtikrinimui, kad visos darbo vietos būtų tinkamai aprūpintos. (Patvirtintas ir atnaujintas Asmens sveikatos priežiūros įstaigų projektų finansavimo sąlygų aprašas, ¹⁷ kuriame yra įtrauktos remiamos veiklos, projektų atranka ir finansavimo reikalavimai. Priemonė nėra įgyvendinta, nes nėra sukurtas mechanizmas, kuriuo būtų nustatomas nuolatinis kompiuterizuotų darbo vietų poreikis bei užtikrinama, kad visos darbo vietos būtų tinkamai aprūpintos).	Sveikatos apsaugos ministerija 2018-03-31

2.6. Informacinių išteklių ir elektroninių ryšių tinklų valdymo gerinimas¹⁸

Esama valstybės elektroninių ryšių tinklų infrastruktūra valdoma neefektyviai – dubliuojami infrastruktūros plėtros sprendimai ir teikiamos elektroninių ryšių paslaugos. Nėra sukurtas centralizuotas šios plėtros koordinavimo mechanizmas šalies mastu, todėl yra rizika, jog dubliavimas, planuojant naujas investicijas, pasikartos.

Per 2018 m. II pusmetį įgyvendinant audito „Valstybės elektroninių ryšių infrastruktūros plėtra“ rekomendacijas reikšmingų pokyčių neįvyko. Yra kuriamas bandomasis modelis, optimizuojant Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities el. ryšių tinklus.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
<u>2017 m., „Valstybės elektroninių ryšių infrastruktūros plėtra“ stebėsenos informacija</u>		
Siekiant užtikrinti valstybės elektroninių ryšių tinklų infrastruktūros efektyvų naudojimą, panaikinti fizinės infrastruktūros ir paslaugų dubliavimą, sukurti valstybės valdomo elektroninių ryšių tinklo ir juo teikiamų standartizuotų paslaugų, skirtų viešajam sektoriui, modelį.	1. Atlikti valstybės valdomų elektroninių ryšių tinklų inventorizaciją.	Susisiekimo ministerija 2017-12-31
	2. Išanalizuoti infrastruktūros ir paslaugų optimizavimo galimybes ir alternatyvas.	2018-06-30
	3. Parengti optimizavimo modelį ar bendro tinklo architektūrą ir standartinių paslaugų viešajam sektoriui paketą.	2018-06-30
	4. Peržiūrėti teisinę bazę ir inicijuoti reikiamų teisės aktų pakeitimus.	2018-12-31

2.7. Valstybės turto valdymo problemų sprendimas

Aukščiausioji audito institucija 2017–2018 m. atliko auditus, kuriais sistemiškai buvo įvertintas sveikatos priežiūros įstaigoms perduotas valstybės turtas, valstybinių universitetų valdomas turtas ir viso valstybės nekilnojamojo turto valdymas.¹⁹

¹⁷ Sveikatos apsaugos ministro įsakymai: 2017-11-14 Nr. V-1291 ir 2018-04-10 Nr. V-407.

¹⁸ Auditai: 2017 m. „Valstybės elektroninių ryšių infrastruktūros plėtra“ ir 2018 m. „Ypatingos svarbos informaciniai išteklių“. Pateikiama Informacija tik apie 2017 m. audito „Valstybės elektroninių ryšių infrastruktūros plėtra“ svarbias rekomendacijas, kurias vėluojama įgyvendinti.

¹⁹ Auditai: 2017 m. „Viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms perduoto valstybės turto valdymas“, 2017 m. „Ar valstybinių universitetų turtas valdomas ir naudojamas kryptingai – mokslinei veiklai ir studijoms“, 2018 m. „Valstybės nekilnojamojo turto valdymas“.

Pažymėtina, kad valstybės nekilnojamojo turto valdymas turi kurti naudą visuomenei. Šio turto išlaikymas valstybei kasmet kainuoja apie 180 mln. Eur, o planavimas ir toliau lieka inertiškas. Valstybės nekilnojamojo turto valdymo politikoje turėtų būti numatyta, kiek ir kokio turto ilgalaikėje perspektyvoje reikės valstybės funkcijoms atlikti, o kiek jo, siekiant didžiausios naudos, galima išnuomoti ar parduoti. Tikslinga optimizuoti šio turto (kartu sveikatos priežiūros įstaigų ir valstybinių universitetų valdomo turto) apimtį, spręsti valstybės nekilnojamojo turto valdymo problemas ir mažinti jo išlaikymo sąnaudas.

Įgyvendindama rekomendacijas, Finansų ministerija nusprendė atlikti konsultacinių paslaugų pirkimą, kuris apimtų visų valdymo sričių valstybės nekilnojamojo turto valdymo analizę ir alternatyvius pasiūlymus, siekiant efektyvaus nekilnojamojo turto valdymo. Atsižvelgiant į tai planuojama parengti ilgalaikes valstybės nekilnojamojo turto valdymo gaires ir jų įgyvendinimo veiksmų planą.

Vis dar laukiame esminių pokyčių dėl šių vėluojančių įgyvendinti rekomendacijų:

- Maksimaliai teisės aktais apriboti galimybę valstybei nuosavybės teise priklausančius pastatus perduoti savivaldybių nuosavybėn jų savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti (žr. 4 skyrių „Rekomendacijoms įgyvendinti reikalingi įstatymai“).
- Siekiant efektyviai valdyti pagal panaudą sveikatos priežiūros įstaigoms perduotą valstybės turtą, atlikus analizę, parinkti optimaliausią valdymo būdą ir turto valdytoją.
- Nustatyti kriterijus valstybinių universitetų investicijoms į ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis, kad būtų vertinama investavimo rizika ir steigiami tik su universitetų veikla susiję juridiniai asmenys.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
2018 m., „Valstybės nekilnojamojo turto valdymas“ stebėsenos informacija (1 rekomendacija)		
2017 m., „Viešosioms sveikatos priežiūros įstaigoms perduoto valstybės turto valdymas“ stebėsenos informacija (2 rekomendacija)		
2017 m., „Ar valstybinių universitetų turtas valdomas ir naudojamas kryptingai – mokslinei veiklai ir studijoms“ stebėsenos informacija (3 rekomendacija)		
1. Teisės aktuose maksimaliai apriboti galimybę valstybei nuosavybės teise priklausančius pastatus perduoti savivaldybių nuosavybėn jų savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti.	Parengti ir pateikti Seimui svarstyti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo pakeitimo įstatymą bei jame nustatyti valstybės nekilnojamojo turto perdavimo savivaldybėms tvarką ir sąlygas. (Vyriausybė pateikė Seimui svarstyti Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 5, 6, 10, 12, 14, 15, 19, 20, 21, 24 straipsnių pakeitimo ir 18 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą, 2018-12-07 Nr. XIII P-2622(2)).	Vyriausybė 2018-04-30
2. Kad būtų sudarytos prielaidos atskirti politikos formavimą ir jos įgyvendinimą bei efektyviai valdyti pagal panaudą perduotą turtą: peržiūrėti struktūrinių padalinių vykdomas šio turto valdymo ir su tuo susijusias funkcijas bei nustatyti aiškią atsakomybę už jų vykdymą, kad jos būtų naudingos sveikatos apsaugos politikos sprendimams priimti.	Centralizuotai valdomo sektoriaus turto valdytojo funkcijas atskirti nuo valdomo turto apskaitos ir kitų techninių darbų atlikimo, šias funkcijas priskirti vienai iš ministerijai pavaldžių įstaigų, jeigu atlikus sisteminę analizę ši priemonė pasitvirtintų kaip efektyvi. (Laukiama šios priemonės įgyvendinimo, kai Finansų ministerija, pasitelkusi išorės konsultantų, įvertins viso valstybės nekilnojamojo turto valdymo būdus, modelius, valdymo kompetencijų plėtros poreikius ir parengs ilgalaikes valstybės nekilnojamojo turto valdymo gaires ir jų įgyvendinimo veiksmų planą).	Sveikatos apsaugos ministerija 2018-06-01
3. Nustatyti kriterijus, susijusius su valstybinio universiteto ilgalaikio turto valdymu ir naudojimu: investicijoms į ribotos civilinės atsakomybės juridinius asmenis.	Priimtas Vyriausybės nutarimas	Vyriausybė, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija 2018-09-30

3. SVARBIOS REKOMENDACIJOS, KURIŲ ĮGYVENDINIMO LAUKIAME 2019 M. I PUSMETĮ

Informuojame apie artimiausiu metu laukiamus pokyčius, kurie turi įvykti per 2019 m. I pusmetį, įgyvendinant svarbias rekomendacijas toliau nurodytose audituotose srityse.

3.1. Kokybiškos teisėkūros sistemos sukūrimas

Dalį 2018 m. audito „Teisėkūros procesas“ rekomendacijų vėluojama įgyvendinti, tačiau svarbių teisinio reguliavimo pokyčių, siekiant kokybiškesnės teisėkūros, laukiame ir 2019 m. balandžio mėn. (žr. 4 skyrių „Rekomendacijoms įgyvendinti reikalingi įstatymai“).

Audito ataskaita / rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
<u>2018 m., „Teisėkūros procesas“ stebėsenos informacija</u>		
Siekiant nuosekliai ir kryptingai tobulinti esamą teisinį reguliavimą ir efektyviai šiam tikslui naudoti žmogiškuosius išteklius, pertvarkyti teisinio reguliavimo stebėsenos sistemą taip, kad būtų sutelktos skirtingų institucijų kompetencijos teisinio reguliavimo vertinimui atlikti ir nuo fragmentiškų teisinio reguliavimo vertinimų būtų pereita prie aktualių ir problemišκών jo sričių sisteminių vertinimų.	Pritarti siūlomai teisinio reguliavimo vertinimo sistemos pertvarkai Seimo lygiu ir Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinti naujos teisinio reguliavimo vertinimo sistemos pagrindus (Vyriausybė 2018-10-03 nutarimu Nr. 985 nutarė pritarti Teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 straipsnių ir ketvirtąjo skirsnio pakeitimo įstatymo projektui ir pateikė jį Seimui svarstyti).	Vyriausybė 2019-04-30

3.2. Sveikatos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas ²⁰

Lietuvoje svarbiausia sveikatos priežiūros problema išlieka – nepakankamas paslaugų prieinamumas. Viena priežasčių – neoptimali specialistų struktūra, slaugytojų ir gydytojų specialistų trūkumas.

Dėl specialistų trūkumo ilgiausiai tenka laukti gydytojo genetiko, hematologo, kardiologo, endokrinologo, oftalmologo paslaugų. Šeimos gydytojai vis dar dirba darbus, kurie įveikiami slaugytojams. Norėdami greičiau patekti pas gydytojus arba atlikti tyrimus, žmonės linkę rinktis mokamas paslaugas privačiose gydymo įstaigose. Dalis žmonių, nenorėdami laukti ilgose eilėse, nusprendžia gydytis patys.

Sveikatos apsaugos ministerija neturi objektyvios informacijos apie eiles ir jų tendencijas, susidarymo priežastis, taigi negali suplanuoti veiksmingų priemonių. Šią problemą padėtų spręsti išankstinės pacientų registracijos sistema.

²⁰ Auditai: 2018 m. „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir orientacija į pacientą“ ir „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybė: saugumas ir veiksmingumas“. Pateikiama Informacija tik apie 2018 m. audito „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir orientacija į pacientą“ svarbias rekomendacijas, kurių įgyvendinimo laukiama 2019 m. I pusmetį.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
<u>2018 m., „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas ir orientacija į pacientą“ stebėsenos informacija</u>		
1. Atlikti paslaugų prieinamumo, vartojimo ir pacientų srautų bei priemonių eilėms mažinti taikymo poveikio stebėseną ir analizę ir jų pagrindu vykdyti priemones, pašalinančias eilių susidarymo priežastis.	Sukurti išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos (IPR IS) integraciją su ESPBI IS.	Sveikatos apsaugos ministerija 2019-03-31
2. Sukurti visų sveikatos priežiūros specialistų poreikio planavimo sistemą, pagrįstą duomenų analize.	Patvirtinti Asmens sveikatos priežiūros specialistų planavimo modelio aprašą.	Sveikatos apsaugos ministerija 2019-03-31

3.3. Viešojo sektoriaus duomenų atvėrimas

Lietuva 2011 m. deklaravo siekį atverti viešojo sektoriaus duomenis. Seimas ir Vyriausybė nuo 2012 m. teikė siūlymus dėl priemonių, kurios turėjo sudaryti sąlygas atverti duomenis, bet per 5 metus atsakingoms institucijoms nepavyko atlikti daugiau nei pusės suplanuotų darbų, o Lietuvos viešojo sektoriaus duomenų atvėrimo branda²¹ vis dar yra pradinio lygmens. Lietuvoje prieinami ir aktyviai naudojami atviri duomenys galėtų sukurti naudos, kuri prilygtų beveik 2 proc. BVP.

Audito ataskaita/ rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo priemonės ir įgyvendinimo rezultatas	Atsakingas subjektas / terminas
<u>2016 m., „Ar užtikrinamas viešojo sektoriaus turimų duomenų atvėrimas“ stebėsenos informacija</u>		
Įvertinus nemokamo viešojo sektoriaus duomenų teikimo poveikį ir naudą, nustatyti finansavimo (licencijavimo) modelį, kuris įtvirtintų Lietuvai tinkamiausią viešojo sektoriaus turimų duomenų teikimo apmokestinimo principą bei užtikrintų sąnaudų, kai duomenys teikiami neatlygintinai, kompensavimo pagrįstumą.	Parengti Vyriausybės nutarimo „Dėl atlyginimo už dokumentų, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registrai pateiktus duomenis ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis aprašo patvirtinimo“ pakeitimą ir nustatyti finansavimo (licencijavimo) modelį, kuris įtvirtintų Lietuvai tinkamiausią viešojo sektoriaus turimų duomenų teikimo pakartotiniam naudojimui principą bei užtikrintų sąnaudų, kai duomenys teikiami neatlygintinai, kompensavimo mechanizmą.	Vyriausybė 2019-06-30

²¹ Galimybių tyrimas, skirtas atvirų duomenų iniciatyvos įgyvendinimo Lietuvoje architektūros modeliui apibrėžti, Informacinės visuomenės plėtros komitetas prie Susisiekimo ministerijos, 2015 m.

4. REKOMENDACIJOMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI ĮSTATYMAI

2018 m. rugsėjo 10 d. rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitoje²² įvardijome 9 įstatymų projektus, susijusius su rekomendacijų įgyvendinimu. Iš viso Seimo V (rudens) sesijoje buvo priimti 8 įstatymai²³, du iš jų – įstatymų projektai²⁴, įgyvendinantys rekomendacijas, Seimui buvo pateikti vėliau ir nepateko į rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitą.

Vyriausybė pateikė Seimui išvadą nesvarstyti 2018 m. rugsėjo 10 d. rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitoje pateiktų įstatymų projektų (Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo ir Administracinių nusižengimų kodekso 552 str. pakeitimo įstatymo projekto), nes šiuo metu rengiamas naujas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, kuriame, be kita ko, bus nuosekliai reglamentuotas informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo modelis, su juo bus patikslintas ir aktualizuotas Administracinių nusižengimų kodeksas²⁵.

Šiuo metu laukiama, kol Seime bus priimti 7 įstatymų projektai, kuriais siūloma spręsti auditų metu nustatytas problemas: dėl pacientų sveikatai padarytos žalos atlyginimo be gydytojo kaltės; dėl valstybės nekilnojamojo turto valdymo optimizavimo ir centralizuoto valdymo; dėl teisėkūros proceso tobulinimo; dėl vidaus kontrolės ir vidaus audito sistemos tobulinimo ir kitus klausimus.

Eil. Nr.	Įstatymo projektas	Laukiamas poveikis	Audito ataskaita
1.	Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 1, 2, 7, 8, 13, 20 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas, 2018-12-13 Nr. XIII-3083. (Vyksta svarstymo procedūra komitetuose)	Priėmus įstatymą būtų įteisintas žalos be kaltės modelis, ne tik užtikrinantis paciento sveikatai padarytos žalos atlyginimą, bet ir didinantis pacientų saugą. Tai skatintų gydymo įstaigas objektyviai įvertinti, registruoti diagnostikos ir gydymo komplikacijas, nepageidaujamus pasekmes pacientų sveikatai, jas analizuoti ir imtis aktyvių prevencijos veiksmų.	2018 m., „Asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybė: saugumas ir veiksmingumas“
2.	Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 5, 6, 10, 12, 14, 15, 19, 20, 21, 24 str. pakeitimo ir 18 str. pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, 2018-12-07 Nr. XIII-2622(2) (Vyksta svarstymo procedūra komitetuose)	Priėmus įstatymo pakeitimus, valdant valstybės nekilnojamąjį turtą bus susiaurintas panaudos subjektų skaičius, valstybei nuosavybės teise priklausantis ir pripažintas nereikalingu nekilnojamas turtas bus perduotas savivaldybių nuosavybėn jų savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti. Vyriausybės nustatyta tvarka. Tokiu būdu bus optimizuotos valstybės nekilnojamojo turto apimtys ir mažinamos jo išlaikymo sąnaudos.	2018 m., „Valstybės nekilnojamojo turto valdymas“ 2018 m., „Valstybės nekilnojamojo turto valdymas“

²² 2018-09-10 Nr. Y-9, <https://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=1686>.

²³ 1) Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 2, 20 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2018-11-20 Nr. XIII-1663; 2) Socialinių paslaugų įstatymo 11, 13, 19 ir 31 straipsnių pakeitimo įstatymas, 2018-11-20 Nr. XIII-1660; 3) Smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo pakeitimo įstatymas, 2019-01-11 Nr. XIII-1928; 4) Azartinių lošimų įstatymo 1, 2, 10, 26, 28, 29 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo trečiuoju-1 skirsniu įstatymas, 2018-12-20 Nr. XIII-1886; 5) Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas, 2018-09-14 Nr. XIII-1477; 6) Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 20, 20-1, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymas, 2018-11-08 Nr. XIII-1612; 7) Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo įstatymas, 2019-02-12 Nr. XIII-1959; 8) Žemės įstatymo 32 straipsnio pakeitimo įstatymas, 2019-02-14 Nr. XIII-1967.

²⁴ Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 20, 20-1, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2415 ir Paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2393(2).

²⁵ Vyriausybės 2018-08-29 nutarimas Nr. 855 „Dėl Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-24, Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 2, 5, 6, 10, 11, 18, 19, 24, 27, 29, 30, 31, 34, 35, 36, 39, 40 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4852 ir Administracinių nusižengimų kodekso 552 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4853.

Eil. Nr.	Įstatymo projektas	Laukiamas poveikis	Audito ataskaita
3.	Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo 3, 4, 6, 8, 9 str. pakeitimo ir 5 str. pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, 2018-12-06 Nr. XIII-2623(2). (Vyksta svarstymo procedūra komitetuose)	Priėmus įstatymą bus pereita prie naujos administracinio centralizuoto valstybės nekilnojamojo turto valdymo sistemos, kuri būtų paremta ne panaudos, o nuomos teisiniais santykiais.	2018 m., „Valstybės nekilnojamojo turto valdymas“
4.	Juridinių asmenų nemokumo įstatymo projektas, 2018-10-23 Nr. XIII-2777. (Vyksta svarstymo procedūra komitetuose)	Priėmus įstatymą bus įvykdytas juridinių asmenų nemokumo sistemos pertvarkymas, konsoliduojant juridinių asmenų restruktūrizavimo ir bankroto teisinį reguliavimą, padidintas nemokumo procesų efektyvumas. Išspręstos juridinių asmenų nemokumo teisinio reguliavimo taikymo problemos, lemiančios ilgą procesų trukmę, nedidelę grąžą kreditoriams, nesinaudojimą verslo išsaugojimo galimybėmis.	2014 m., „Įmonių bankroto proceso valdymas ir kontrolė“ 2015 m., „Įmonių restruktūrizavimo proceso valdymas“
5.	Teisėkūros pagrindų įstatymo 2, 3, 5, 6, 7, 8, 10 straipsnių ir ketvirtąjo skirsnio pakeitimo įstatymo projektas, 2018-10-05 Nr. XIII-2647. (Vyksta svarstymo procedūra komitetuose)	Priėmus įstatymą būtų sudarytos teisinės prielaidos ministerijoms atlikti baigiamojo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą – galiojančio teisinio reguliavimo taikymo ir veikimo vertinimą. Tokio kokybiško vertinimo atlikimas prisidės prie kokybiškesnės teisėkūros, leis klausimus, susijusius su teisinio reguliavimo keitimu, spręsti remiantis surinktais įrodymais.	2018 m., „Teisėkūros procesas“
6.	Socialinių įmonių įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, 2017-12-20 Nr. XIII-1530. (Vyksta svarstymo procedūra komitetuose)	Priėmus įstatymą bus įtvirtinti papildomi reikalavimai gauti subsidiją asistento išlaidoms, keičiamos sąlygos socialinės įmonės statusui panaikinti ir neremtinės veiklos pajamų dydis, nustatomi socialinėse įmonėse įdarbintiems asmenims minimalaus darbo laiko reikalavimai.	2014 -2015 m., „Dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“
7.	Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 2, 3, 6, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2017-12-07 Nr. XIII-1465. (Įstatymo projektas grąžintas Vyriausybei tobulinti)	Priėmus įstatymą bus sudarytos sąlygos kurti ir tobulinti vidaus kontrolės sistemas, užtikrinančias, kad valdymo informacija būtų patikima, priimami sprendimai pagrįsti ir padėsiantys institucijoms pasiekti geriausią rezultatą, panaudojant turimus išteklius.	2017 m., „Ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti“

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

